

COMAN LUPU

## **TERMINOLOGIA ROMÂNEASCĂ RECENTĂ ÎNTRE MEDICALIZARE, TEHNICIZARE ȘI GLOBALIZARE**

*Doamnei profesoare Ligia Stela Florea,  
la ceas aniversar.*

Terminologia este o parte esențială a modului în care o societate își organizează și își înțelege realitățile. În ultimii ani, vocabularul românesc s-a modificat rapid, atât prin adaptarea unor termeni internaționali, cât și prin crearea unor cuvinte noi care reflectă dinamici sociale, politice, tehnologice sau de mediu. Prezentul demers se concentrează asupra câtorva sectoare terminologice, pornind de la fișierul personal pentru ediția a patra a DCR, aflată în lucru. În fiecare dintre aceste arii, anumiți termeni au devenit repere ale discursului public și pot fi observați și în alte în corpusuri lingvistice recente.

Dincolo de inventarierea lexicală propriu-zisă, analiza de față își propune să surprindă mecanismele prin care anumite domenii de experiență devin privilegiate în discursul public și, implicit, în vocabularul limbii. Termenii selectați nu sunt aleși exclusiv pentru noutatea lor formală, ci și pentru capacitatea de a funcționa ca indicatori ai unor mutații sociale mai ample: intensificarea discursului medical, accelerarea digitalizării, globalizarea practicilor de consum și instituționalizarea preocupărilor ecologice.

Din această perspectivă, terminologia recentă nu este doar un reflex pasiv al realității, ci un instrument activ de interpretare și de organizare simbolică a acesteia. Creșterea rolului terminologiei în societatea modernă determină „democratizarea sau socializarea cunoașterii” (Bidu-Vrăncănu 2007, p. 16). Cuvintele analizate devin repere discursive recurente, cu un grad ridicat de vizibilitate și de circulație, ceea ce le conferă relevanță nu doar lexicografică, ci și sociolingvistică.

### **I. LIMBAJUL CORPULUI VULNERABIL: MEDICINĂ, SĂNĂTATE, NUTRIȚIE ȘI TERAPII ALTERNATIVE**

Această primă parte reunește terminologia care gravitează în jurul corpului, al bolii, al prevenirii și al îngrijirii, într-un context marcat de pandemie, de medicalizarea discursului public și de hibridizarea dintre știință, nutriție și terapii complementare.

### 1.1. Medicina clinică și limbajul crizei sanitare; proceduri

Un nucleu consistent al listei este reprezentat de termeni medicali specializați, mulți dintre ei ieșiți din uzul strict profesional și intrați în circulație publică. Termeni și sintagme precum *ageuzie*, *anosmie*, *bronșectazie*, *coinfecție*, *comorbiditate*, *detresă respiratorie*, *disfagie*, *focar de contaminare*, *focar epidemic*, *genetică secvențială*, *infecție bacteriană/intraspitalicească/respiratorie/virală*, *mialgie*, *nosocomial*, *pacient zero*, *seroprevalență* indică o **d e m o c r a t i z a r e** forțată a vocabularului medical, determinată de nevoia de informare rapidă. Acest proces s-a intensificat în pandemie (2019–2022), când au fost publicate două dintre studiile de referință consacrate segmentului terminologic medical (Chircu 2020, Dimitrescu 2022).

În ceea ce privește procedurile, menționăm *nebulizare* și sintagma *chirurgie craniofacială*.

Se remarcă și derivări adjectivale sau participiale cu valoare clasificatorie (*coronavirusat*, *postinfecție*, *postpandemic*), care arată capacitatea limbii de a răspunde rapid la realități noi, prin mijloace morfologice interne (Lupu 2023, p. 311).

### 1.2. Farmacologie, biochimie și micro-științe

Un al doilea sector terminologic este cel al substanțelor, al proceselor și al disciplinelor de frontieră: *aflatoxină*, *citokină*, *clorochină*, *corticosteroid*, *flavonoid*, *hidroxiclorochină*, *ivermectină*, *izoflavon*, *izoflavonoid*, *microtoxină*, *Remdesivir*.

Acești termeni ilustrează **m i g r a r e a** limbajului științific către discursul mediatic, unde sensul este adesea simplificat, iar valoarea explicativă este substituită de una evaluativă sau polemică. Se observă și proliferarea formațiunilor cu *bio-*, *micro-*, *nano-*, care funcționează ca indici ai prestigiului științific.

### 1.3. Nutriție, alimentație funcțională și „medicalizarea” hranei

Un sector extrem de productiv este cel al nutriției, unde granița dintre aliment și medicament devine difuză: *aliment-medicament*, atestat și în DCR, *aliment-minune* (DCR), *aliment-vedetă*, *macronutrient*, *micotoxină*, *micronutrient*, *monodietă*, *prebiotic*.

Lexicul reflectă o **r e c o n f i g u r a r e** a relației cu hrana, în care mâncarea nu mai este doar culturală sau hedonistă, ci evaluată prin efectele ei asupra sănătății, a longevității și a performanței corporale. Termeni precum *colecalfiferol*, *fitoestrogen*, *licopen* indică o abordare tehnicizată a dietei cotidiene.

### 1.4. Terapii alternative și practici complementare

Alături de medicina academică, apare un vocabular bine reprezentat al terapiilor alternative sau complementare: *apifitoterapie*, *aromoterapie* (DCR), *ayurveda* (DCR), *corticoterapie*, *osteopatie*, *osteopraxie*, *radiestezie* (DCR), *vinoterapie* (DCR).

Acest sector este relevant nu doar lexical, ci și sociolingvistic, deoarece reflectă nevoia de **c o n t r o l** individual asupra sănătății și o anumită neîncredere în discursul medical instituțional. Termenii sunt adesea împrumuturi sau creații hibride, cu adaptare morfologică parțială.

## II. VIAȚĂ CONTEMPORANĂ, CULTURĂ ȘI ANXIETĂȚI SOCIALE: TEHNOLOGIE, MEDIU, CONSUM ȘI IDENTITATE

Dacă prima parte a analizei a fost centrată asupra corpului și a sănătății, cea de-a doua deplasează accentul către spațiul social, tehnologic și cultural, unde alte forme de vulnerabilitate, de anxietate și de adaptare devin vizibile prin limbaj.

A doua parte a sintezei noastre adună terminologia legată de transformările sociale recente, de la digitalizare și ecologie până la stiluri de viață, de cultură urbană ori de deviații comportamentale.

### 2.1. Tehnologie digitală și noile ecosisteme virtuale

Lista oferă un inventar bogat de termeni din sfera digitalului: *chatbot*, *darknet*, *deepfake*, *e-commerce* (DCR), *live streaming*, *malware* (DCR), *paywall*, *phishing* (DCR), *ransomware*.

Acești termeni descriu o **r e a l i t a t e** tehnologică percepută simultan ca oportunitate și amenințare, unde limbajul oscilează între inovație și risc. Se remarcă adaptarea fonetică și morfologică inegală, semn al unei terminologii încă oscilante.

Din punct de vedere terminologic, domeniul digital se remarcă prin instabilitate formală și semantică, multe dintre unitățile analizate aflându-se încă într-o fază de adaptare și negociere normativă.

### 2.2. Mediu, ecologie și discursul sustenabilității

Un sector bine conturat este cel ecologic: *eco-friendly* (DCR), *economie circulară*, *ecotaxă* (DCR), *ecotichet*, *hidrobaraj*, *minihidrocentrală*, *permacultura* (DCR).

Terminologia reflectă instituționalizarea preocupărilor de mediu și transformarea lor într-un discurs **n o r m a t i v**, cu funcție administrativă, educativă și ideologică. Formantul *eco-* capătă valoare evaluativă, nu doar descriptivă.

### 2.3. Consum, gastronomie globalizată și stil de viață urban

Lexicul gastronomic și al consumului este extrem de divers: *burrito*, *falafel* (DCR), *focaccia*, *food court*, *glamping*, *gnocchi*, *kombu*, *kombucha*, *kumquat*, (nucă) *macadamia*, *mangostan*, *sushi* (DCR), *tempeh*, *topinambur*, *umami* (DCR).

Acești termeni indică **c i r c u l a Ț i a** globală a practicilor culturale, unde mâncarea, sportul și loisirul devin markeri identitari urbani. Adaptarea lor în română este adesea minimă, păstrând grafia și pronunția de origine.

## 2.4. Sport, corp performant și cultură alternativă

Sporturile și practicile hibride sunt reprezentate prin termeni precum *drifting*, *parkour* (DCR), *kitesurfing* (DCR), *kitesurf*, *kumite*, *pilates* (DCR), *planking* (DCR), *speedcubing*, *streetball*.

Această terminologie sugerează o **r e d e f i n i r e** a sportului ca experiență individuală, spectacol sau formă de autooptimizare, nu doar competiție instituționalizată.

Această prezentare este un studiu de sinteză terminologică prin care încercăm să scoatem în evidență nu doar acumularea de neologisme, ci și direcțiile majore de evoluție a limbii române actuale: medicalizare, tehnicizare, globalizare și anxietate socială.

Analiza sectoarelor terminologice discutate subliniază faptul că vocabularul românesc recent se dezvoltă printr-o combinație de împrumut lingvistic, adaptare și creație internă, sub presiunea unor transformări sociale rapide. Medicalizarea discursului, tehnicizarea vieții cotidiene, globalizarea alimentației și accentuarea preocupărilor ecologice generează nu doar termeni noi, ci și noi cadre de interpretare a realității.

Termenii analizați funcționează adesea ca noduri discursive, în jurul cărora se organizează dezbateri publice, politici instituționale sau reprezentări culturale. Frecvența lor crescută în corpusuri recente confirmă stabilizarea unor câmpuri lexicale emergente și indică direcții probabile de evoluție ale limbii.

În acest context, studiul despre sectoare terminologice emergente în limba română actuală nu are doar o valoare descriptivă, ci și una predictivă, oferind indicii despre temele dominante ale societății contemporane și despre modul în care acestea sunt conceptualizate și negociate prin limbaj.

Această concluzie încheie coerent analiza noastră – despre **dinamica vocabularului românesc recent și despre tendințele terminologice în discursul contemporan** – și o repoziționează în orizont lexicografic și sociolingvistic larg. Corpusul care urmează ține de „terminologia textuală sau discursivă și are un caracter secundar, subordonat studiului lexico-semantic” (Bidu-Vrăncianu 2017, p. 248).

## CORPUS

- *aflatoxină* [4]<sup>1</sup>: „o zecime din uleiul care se comercializează [în China] este reciclat, fiind folosit anterior în restaurante și localuri și abundând în *aflatoxine*, după cum relatează AFP.” hotnews.ro, 20.03.10.

- *ageuzie* „lipsa simțului gustativ” [1]: „Suspectul oligosimptomatic care prezintă subfebrilitate, *anosmie*, *ageuzie*, *disfagie*, *mialgie* se adresează medicului de familie.” A.<sup>2</sup>, 10.11.20, p. 3.

<sup>1</sup> Între croșete, am indicat numărul de ocurențe din fișierul nostru. Din motive de spațiu, la termenii și sintagmele cu mai multe atestări, am dat în corpus numai una.

<sup>2</sup> Am păstrat abrevierile din DCR<sup>3</sup>.

- *aliment-vedetă* [4]: „Astfel, ardeii, ceapa verde, fasolea verde, dovleceii, castraveții, salata verde, țelina, mazărea, vinetele, piersicile, perele, nectarinele, prunele și smochinele crude sunt *alimentele-vedetă* ale acestui sezon.” *gandul.info*, 04.06.10.

- *apifitoterapeut* [2]: „Dr. Lucia P.M. – *apifitoterapeut*, consultant nutriție, specialist medicină complementară și biorezonanță.” *AS*, 12.08.11, p. 6.

- *apifitoterapie* „terapie cu plante medicinale și cu produse apicole” [2]: „Sorin M., doctor de medicină generală, homeopatie, *api-fitoterapie* și angajat al fabricii.” *G.*, 25.03.10, p. 11.

- *biodetecție*<sup>3</sup> [5]: „Numele modern al *radiesteziei* a fost impus de abatele francez Bouly, la începutul secolului XX. Adepții ruși ai fenomenului preferă termenii precum «*biolocație*» sau «*biodetecție*».” *libertatea.ro*, 29.10.12.

- *biogerontolog* [3]: „Aubrey de Grey (foto) are 46 de ani și e un *biogerontolog* din Marea Britanie.” *libertatea.ro*, 17.01.10.

- *biogerontologie* [5]: „Și în Germania [...], dar și în Statele Unite, unde Valter D. Longo, profesor de *biogerontologie* la Universitatea California, studiază efectele postului asupra șoarecilor atinși de cancer.” *botoseneanul.ro*, 13.20.20.

- *biosecuritate* [5]: „Virusii ajung aici pe un traseu bine stabilit care face parte dintr-un sistem de *biosecuritate* pus la punct.” *gandul.info*, 14.10.05.

- *biosecurizare* [4]: „implementarea regulilor de igienă și *biosecurizare* la nivel european...” *agerpres.ro*, 21.02.08.

- *biosecurizat* [4]: „În magazinele alimentare și hipermarketuri, a apărut un nou produs: puiul sau oul *biosecurizat*.” *gandul.info*, 10.04.06.

- *biostatistician* [2]: „*Biostatisticianul* Valentin Pârvu arată că măsurile anti-COVID sunt prea blânde.” *A.*, 12.10.20, p. 3.

- (boală) *infectocontagioasă* [1]: „Prevenirea răspândirii și combaterea bolii *infectocontagioase* COVID-19.” *A.*, 16.04.20, p. 2.

- *bronșectazie* [1]: „Nebulizările sunt indicate în cursul unor boli respiratorii cronice: astmă, mucoviscidoza, *bronșectazie* (dilatare a bronhiilor). Medicamentele sunt atunci administrate cu ajutorul unui aparat numit nebulizator.” *sfatulmedicului.ro*, 08.07.20.

- *chatbot* [5]: „Program de calculator menit să converseze, în scris ori prin simularea artificială a vorbirii, cu un utilizator al unui serviciu online” [5]: „Tehnologiile *chatbot*, dronele și blockchain vor cutremura cel mai mult businessul tradițional în următorii ani.” *zf.ro*, 20.10.16.

- *chirurgie craniofacială* [1]: „Kenneth Salyer este unul dintre cei mai apreciați specialiști în *chirurgie craniofacială* din lume.” *A.* 18.11.20, p. 8.

- *citokină* [4]: „Tratarea furtunii inflamatorii dată de *citokine* (n. r. – o moleculă pe care organismul o poate elibera pentru a activa inflamația în încercarea de a inhiba și elimina un virus).” *WP* 21.08.20, p. 22.

- *clorochină* [1]: „Combinații diferite bazate pe *clorochină*, un medicament contra malariei.” *A.* 25.05.20, p. 10.

<sup>3</sup> Pentru compunerea cu prefixoide, vezi Adriana Stoichițoiu-Ichim 2001, p. 11.

- *coinfecție* [2]: „La mine, fiind târzie investigarea și având o *coinfecție* (n. r. – HIV/TBC) s-a pus diagnostic de SIDA.” WP 03.03.20, p. 13.
- *colecalfiferol* [1]: „*Colecalciferolul* este vitamina D3.” A. 04.11.20, p. 15.
- *comorbiditate* [7]: „Se pune în pericol viața bolnavilor care au *comorbidități*.” A. 02.03.20, p. 3.
- *coronavirusat* [2]: „Fotbalul românesc, *coronavirusat*, e deja conectat la aparate.” A. 24.03. 20, p. 13.
- *corticocosteriod* [1]: „PREDNISON MCC 5 mg comprimate aparține grupului de medicamente hormonale sistemice (excluzând hormoni sexuali) și insuline, *corticosteroizi* de uz sistemic; glucocorticoizi.” medicover.ro, 19.01.26.
- *corticoterapie* [1]: „Noul tratament contra COVID-19 actualizat de Ministerul Sănătății permite medicilor de familie să administreze pacienților favipiravirul, un antiviral în formele ușoare de boală, ca și corticoterapia în faza mai avansată a bolii, dar s-a scos din protocol plaquenilul, umifenovirul și hidroxiclorochina. La fel nu se recomandă ivermectina, a cărei eficiență nu a fost dovedită.” A. 25.04.2021, p. 3.
- *darknet* [1]: „Infracorii cibernetici au furnizat în mod constant servicii rău intenționate pe *darknet*, inclusiv serviciile de creare de *deepfakes*, în cazul criptomonedelor pierderile fiind între 1.000 și 460.000 de dolari.” A., 10.05.23, p. 6.
- *deepfake* [3]: Vezi *darknet*.
- *detresă respiratorie* [2]: „15 la sută dintre bolnavi dezvoltă un sindrom de *detresă respiratorie acută*. Devine necesar aparatul de ventilație.” A., 26.01.20, p. 5.
- *drifting* [4]: „Sorin practică de zece ani *driftingul*. Adică arta de a derapa controlat cu mașina, de a lua viraje spectaculos pentru a încânta publicul.” Ev.z., 24.09.11, p. 10.
- *conomie circulară* „Sistem economic orientat spre eliminarea risipei și pe refolosirea resurselor” [3]: „Comisia Europeană a adoptat în iulie 2014 propunerile menite să transforme Europa într-o economie circulară, toate resursele putând fi gestionate mai eficient prin abordarea conceptului de ciclu de viață și a răspunderii extinse a producătorului. Aceasta înseamnă că producătorii sunt responsabili pentru produsul pe care îl pun pe piață.” adevărul.ro, 04.11.15.
- *ecotichet* „bonificație acordată cumpărătorilor de autoturisme ecologice” [4]: „O noutate este faptul că persoanele care doresc să cumpere mașini electrice primesc un *ecotichet* de 2.500 de euro.” Ev.z., 05.03.11, p. 8.
- *fitoestrogen* „estrogen natural, conținut de plante” [4]: „studiile realizate pe animale au scos la iveală o legătură între consumul mare de *fitoestrogeni*, numiți izoflavone, și infertilitate, însă, până recent, nu au fost observate efecte evidente asupra oamenilor.” ziare.com, 24.02.08.
- *flavonoid* „grup de pigmenți ai plantelor, solubili în apă, cu proprietăți antioxidante, antiinflamatorii și antivirale; bioflavonoid” [4]: „*Flavonoizii* reprezintă o categorie importantă de fitonutrienți, care au efecte benefice pentru organism...” G., 28.01.11, p. 12.

- *focar de contaminare* [1]: „Stațiunea de schi Courchevel din estul Franței a devenit *focar de contaminare* cu noul coronavirus în rândul elitei ucrainiene – politicieni, staruri, oameni de afaceri.” A., 06.04.20, p. 10.

- *focar epidemic* [1]: „Cel puțin trei cazuri, aceasta este definiția *focarului epidemic*.” Digi24 TV, 19.06.20.

- *focaccia* [4]: „*Focaccia* – pâine aplatizată (ca o lipie), cu ulei de măsline, usturoi și verdeță.” Avantaje, august 2006, p. 69.

- *food court* [4]: „Cred că erau încă o sută de oameni în tot *food courtul*.” A., 23.10.19, p. 6.

- *genetică secvențială* [4]: „Cu ajutorul *geneticii secvențiale*, cercetătorii au identificat câte mutații a acumulat virusul [COVID-19 din Islanda] până acum.” A., 26.03.20., p. 11.

- *glamping* [1]: „Vă puteți caza într-un *glamping* (cazarea se face în corturi care oferă toate condițiile unui hotel de calitate) la Tuzla.” A., 20.05.20, p. 9.

- *hidrobaraj* [4]: „Un *hidrobaraj*, cu o lungime de aproximativ 800 de metri urma să fie instalat de-a lungul unei întregi străzi din cartierul Valea Orașului din Galați.” G., 06.08.10, p. 2.

- *hidroxiclorochină* [5]: „Pacienții cu pneumonie fără semne de severitate vor fi tratați cu *Hidroxiclorochină*, iar cei cu forme severe sau chiar critice vor primi *Hidroxiclorochină*, Remdesivir și Tocilizumab.” A., 26.03.20, p. 5.

- *infecție bacteriană* [1]: vezi *infecție virală*.

- *infecție intraspitalicească* [1]: „se vor duce *infecțiile intraspitalicești*, bacteriile, de la un spital la altul...” A., 12.11.20, p. 2.

- *infecție respiratorie* [1]: „Testare pentru toți elevii care au simptome de *infecții respiratorii*.” A., 08.09.20, p. 3.

- *infecție virală* [1]: „*Infecțiile virale* sunt mult mai de temut decât cele bacteriene.” A., 04.06.20, p. 1.

- *ivermectină* [1]: „Noul tratament contra COVID-19 actualizat de Ministerul Sănătății permite medicilor de familie să administreze pacienților favipiravirul, un antiviral în formele ușoare de boală, ca și corticoterapia în faza mai avansată a bolii, dar s-a scos din protocol plaquenilul, umifenovirul și hidroxiclorochina. La fel nu se recomandă *ivermectina*, a cărei eficiență nu a fost dovedită.” A., 26.04.21, p. 3.

- *izoflavon* „compus biologic activ din clasa flavonoidelor” [3]: „Din cauza faptului că alimentele au niveluri diferite de *izoflavone*, cercetătorii au elaborat o listă standard a alimentelor pe bază de soia.” ziare.com, 24.08.08.

- *izoflavonoid* „compus biologic activ produs de unele leguminoase” [3]: „Alimentele din soia conțin cantități mari de *izoflavonoide*, compus care mimează efectele estrogenului din corp.” ziare.com, 30.10.07.

- *kitesurf* [2]: „Anul acesta am ales o destinație de *kitesurf*, pentru că suntem deja trei victime ale acestui sport grozav, deci mergem în Africa la mare!” TVMania, 11.12.17, p. 6.

- *kombu* [3]: „reprezentantul unei firme japoneze producătoare de *kombu* (o specie de algă folosită frecvent în bucătăria țărilor est-asiatice) a ținut [...] o prelegere despre umami – al cincilea gust.” AS, 19.09.09, p. 29.

- *kombucha* [3]: „Kombucha este o plantă ce completează lipsa de energie în organism și ameliorează simptomele anemiei (letargia, somnolența și slăbiciunea). Conține o mică doză de cafeină și vitamine B care ajută la creșterea nivelului de energie. Datorită tuturor vitaminelor și mineralelor din compoziție, kombucha îmbunătățește starea celor care se confruntă în mod regulat cu stresul fizic și psihic, se simt epuizați sau sunt slăbiți.” adevărul.ro, 06.10.18.

- *kumite* [4]: „Ca să nu-și piardă îndemânarea, o dată pe săptămână [...] face *kumite* (n.r. – lupte libere) cu alte centuri negre, în general polițiști sau bodyguardzi de pe la diferite firme.” G., 22.01.08, p. 8.

- *kumquat* [3]: „Insula [Corfu] este cunoscută și pentru producția generoasă de citrice precum lămâi, portocale, mandarine și exoticele fructe *kumquat*. Acestea din urmă sunt baza multor delicatose dulci locale precum gemurile de casă, marmeladele și celebrul lichior de *kumquat*, pe care îl poți cumpăra, în varianta autentică, doar de la localnici.” ziare.com, 07.07.14.

- *licopen* „pigment roșu liposolubil conținut de roșii și de alte legume sau fructe de culoare roșie” [5]: „grapefruitul roșu conține *licopen*, un antioxidant ce stimulează arderea grăsimilor.” G., 28.09.10, p. 12.

- *live streaming* „difuzare în timp real a unui eveniment” [1]: „La noi [în timpul pandemiei] un teatru face *live streaming*, transmisiuni în direct, fără public în sală, Teatrul Evreiesc difuzează înregistrări” R.lit., 20.03.20, p. 22.

- *macadamia* „nucă macadamia; fructul comestibil al arborelui omonim, care crește în nord-estul și sud-estul Australiei” [3]: „Hrănitoare și pline de grăsimi «bune», nucile *macadamia* sunt delicioase atât crude, cât și prăjite sau adăugate în prăjituri. Important este și uleiul de *nucă de macadamia*, folosit în cosmetice pentru a crea senzația de piele mătăsoasă și catifelată.” avantaje.ro, 20.08.09.

- *macronutrient* „elemente chimice sau compuși de care organismele au nevoie în mari cantități” [4]: „Nutriționiștii spun că valoarea nutritivă a unui aliment este determinată de cantitatea și echilibrul între *macronutrienți*, precum proteine, glucide, grăsimi, fibre, și micronutrienți – vitamine, minerale, oligoelemente – furnizați organismului.” G., 29.10.09, p. 12.

- *mangostan* [3]: „*Mangostan*, fructul zeilor, plin de beneficii miraculoase.” unica.ro, 03.01.21.

- *micotoxina* [4]: „Reduce riscul alergiilor și [al] intoxicațiilor cu *micotoxine*.” ziare.com, 10.03.21.

- *microbiologie*<sup>4</sup> [1]: „Vaccinul antigripal va preveni coinfecția, în toamnă sau în iarnă, cu virusul gripal și cu noul coronavirus, a declarat, marți, Alexandru Rafila, președintele Societății Române de *Microbiologie*.” digi24, 07.04.20.

- *microchirurgie estetică* [1]: „Falsul medic Svetlana Serghei făcea operații de *microchirurgie estetică*, fără autorizație, în clinica de apartament.” A., 07.12.20, p. 9.

- *micronutrient* „substanță de care organismele au nevoie în mici cantități” [4]: „Perfuzii cu *micronutrienți*, noul trend de îngrijire și stare de bine.” cosmopolitan.ro, 18.03.21.

- *minihidrocentrală* [4]: „*Minihidrocentrală* de cinci milioane de euro, la Sibiu.” adevărul.ro, 19.01.11.

- *monodietă* [4]: „*Monodieta*. Cum funcționează cura de slăbire și cine ar trebui să o urmeze.” click.ro, 08.01.21.

- *nanit* „robot obținut cu ajutorul nanotehnologiei; nanobot, nanorobot” [4]: „Îmi place foarte mult și fizica și mi-ar plăcea să lucrez la dispozitive medicale de investigație și chiar și în bioingineria medicală. Mă refer în special la *naniți*, microdispozitive ce pot identifica și distruge celulele bolnave.” adevărul.ro, 19.04.20.

- *nebulizare* [4]: „Trenurile de metrou vor fi igienizate zilnic prin intermediul unei proceduri denumită *nebulizare* care asigură o dezinfecție eficientă.” A., 12.05.20, p. 3.

- *nosocomial* [5]: „Unitățile sanitare au raportat anul trecut apariția a peste 9.600 de infecții *nosocomiale*, adică infecții contractate în timpul spitalizării.” ziare.com, 16.10.09.

- *osteopatie* „practică terapeutică alternativă care constă în manipulări la care sunt supuse oasele” [4]: „Astfel de controverse le ridică și alte terapii complementare sau alternative: acupunctura, homeopatia, *osteopatia*, aromaterapia, masajul, reflexologia, tehnica Alexander.” zf.ro, 13.11.03.

- *osteopraxie* „procedeu terapeutic alternativ care constă în apăsări la care sunt supuse oasele” [4]: „Chiropractică combinată cu *osteopraxia* (presopunctura) poate îndepărta durerile de oase, mușchi ori articulații prin tehnici de manipulare a oaselor sau masând local pe mușchi ori tendoane.” evz.ro, 26.01.06.

- *pacient infectat* [1] „Am trecut de vârf. Vârful a fost o fază de platou. În ultimele zile și chiar săptămâni se constată o clară descreștere a numărului de *pacienți infectați*.” A., 03.06.20 p. 2.

- *pacient zero* [1] „În Italia se pare că s-a găsit *pacientul «zero»* în Codogno, un oraș mic, nu departe de Vittadone, are 38 de ani și, potrivit presei, acest bărbat s-ar afla la originea tuturor cazurilor din Lombardia... Nu este încă limpede unde a fost infectat așa numitul «*pacient zero*». Bărbatul, care nu a fost în China, s-ar fi întâlnit cu un prieten care s-a întors din această țară și ale cărui teste pentru depistarea Covid-19 au fost negative.” A., 26.02.20, p. 3.

<sup>4</sup> Pentru randamentul afixoidelor în româna actuală, vezi Stoichițoiu-Ichim 2006, p. 17–86, și Costescu 2023, p. 348–349.

- *paywall* [2] „La un an după punerea în aplicare a «*paywall*-ului», adică a taxării accesului la articolele sale, prestigioasa publicația britanică de business The Economist raportează 100.000 de abonați la conținutul difuzat pe internet și tablete.” zf.ro, 01.12.11.

- *postcoronavirus* [2] „Situția economică dificilă pe care am putea-o parcurge în perioada *postcoronavirus*.” WP, 27.03.20, p. 7.

- *postinfecție* [1] „Reinfecții frecvente la 12 luni *post-infecție*.” A., 27.05.20, p. 10.

- *postpandemic* [3] „Este prea devreme pentru a spune cum va arăta mediul de lucru *postpandemic*.” zf.ro, 05.06.21.

- *postpandemie* [3] „Lumea *postpandemiei* se va schimba fundamental.” A., 21.04.20, p. 6.

- *prebiotic* [3] „*Prebioticele* nu trebuie confundate cu probioticele. *Prebioticele* sunt fibre nedigerabile, care asigură un mediu de dezvoltare optim pentru microorganismele microflorei intestinale normale de la nivelul tubului digestiv, în timp ce probioticele aduc bacterii de tip lactobacili și bifidobacili, care vor coloniza colonul și sunt absolut necesare pentru o digestie normală.” doxologia.ro, 25.02.12.

- *ransomware* „malware care cere victimei să plătească o răscumpărare pentru a avea acces la fișierele criptate” [2] „În plină criză creată de coronavirus [se dau] atacuri *ransomware* care criptează datele din calculatoarele infectate sau phishing.” A., 28.03.20, p. 9.

- *Remdesivir* [4] „*Remdesivir*, acceptat ca tratament standard în UE.” A., 20.05.20, p. 3.

- *seroprevalență* „procedeu de stabilire, în urma testării, a numărului persoanelor infectate cu un microorganism la nivelul unei populații date” [5] „Se pregătește la noi primul studiu de *seroprevalență* pentru a afla câți români s-au infectat.” A., 26.05.20, p. 2.

- *speedcubing* [4] „*Speedcubing* este sportul rezolvării iute a cubului Rubik.” Ev.z., 09.05.12, p. 22.

- *streetball* [5] „Sportul *streetball* trei la trei, varianta «de stradă» a baschetului, a început să ia avânt în România...” gandul.info, 20.05.13.

- *tempeh* [4] „Mai puțin cunoscut decât tofu, *tempeh* se prepară din boabe întregi de soia, combinate cu diferite cereale (mei, grâu, orez), fermentate și presate într-un baton.” AS, 24.03.14, p. 11.

- *topinambur* [4] „O echipă de la Stațiunea legumicolă Buzău a reușit, după 20 de ani de cercetări, să amelioreze și să pună la punct tehnologia primului soi de *topinambur* din România, considerat de specialiștii din întreaga lume drept «planta viitorului».” ziare.com, 22.10.16.

## ABREVIERI BIBLIOGRAFICE. SIGLE

## a) surse menționate (publicații print sau online)

A. = „Adevărul”, ziar, București, după 1990.  
 adevărul.ro = ediția online a ziarului „Adevărul”.  
 agerpres.ro  
 AS = „Formula As”, revistă, București, după 1990.  
 Avantaje = revistă, București, după 1990.  
 avantaje.ro = ediția online a revistei „Avantaje”.  
 botoseneanul.ro = ziar online, după 2000.  
 click.ro = revistă online, București, după 1990.  
 cosmopolitan.ro = revistă online, București, după 2000.  
 Digi24 TV = Canal TV de știri, București, după 2000.  
 doxologia.ro = portal creștin ortodox, după 2000.  
 Ev.z. = „Evenimentul zilei”, ziar, București, după 1990.  
 evz.ro = portal de știri, București, după 2000.  
 G. = „Gândul”, ziar, București, după 1990.  
 gandul.info = ediția online a ziarului „Gândul”.  
 hotnews.ro = site de știri, din 1999.  
 libertatea.ro = ziar online, București, după 2000.  
 medicover.ro, după 2000.  
 R.lit. = „România literară”, revistă, înainte și după 1990.  
 sfatulmedicului.ro, din 2005.  
 unica.ro = ediție online a revistei „Unica”, București, după 1990.  
 ziare.com = publicație de știri online, din 2006.  
 zf.ro = portal de business, lansat după 2000.  
 TVMania = ghid TV online, lansat în 1998.  
 WP = „Week perfect”, supliment al ziarului „Adevărul”, după 2000.

## b) Bibliografie

Bidu-Vrânceanu 2007 = Angela Bidu-Vrânceanu, *Lexicul specializat în mișcare. De la dicționare la texte*, București, Editura Universității din București.  
 Bidu-Vrânceanu 2017 = Angela Bidu-Vrânceanu, *Terminologia descriptiv-lingvistică românească. Direcții și perspective*, în Helga Bogdan Oprea et alii (eds.), *Lingvistică românească, lingvistică romanică*, București, Editura Universității din București, p. 247–251.  
 Chircu 2020 = Adrian Chircu, *În vreme de pandemie. COVID-ul și familia sa lexicală în limba română actuală*, în „Annales Universitatis Apulensis. Series Philologica”, Alba-Iulia, Universitatea „1 Decembrie 1918”, vol. 21/2, 2020, p. 145–161.  
 Costescu 2023 = Emilia-Mihaela Costescu (Crînguș) 2023, *Word Formation in Contemporary Journalistic Language*, în „Studii și cercetări de onomastică și lexicologie” (SCOL), Craiova, Universitatea din Craiova, anul XVI, 2023, nr. 1–2, p. 345–352.  
 DCR = Florica Dimitrescu, Alexandru Ciolan, Coman Lupu, *Dicționar de cuvinte recente*, Ediția a 3-a, București, Logos, 2013.  
 Dimitrescu 2022 = Florica Dimitrescu 2022, *Din terminologia maladiei COVID-19 din anul 2020 și a „anturajului” său*, București, Editura Academiei Române, 2022.

Lupu 2023 = Coman Lupu, *La langue roumaine actuelle, entre ébullition et hybridation de la norme littéraire*, în „Studii și cercetări de onomastică și lexicologie” (SCOL), Craiova, Universitatea din Craiova, anul XVI, 2023, nr. 1–2, p. 305–316.

Stoichițoiu-Ichim, 2001 = Adriana Stoichițoiu-Ichim, *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică, influențe, creativitate*, București, Editura ALL, 2001.

Stoichițoiu-Ichim, 2006 = Adriana Stoichițoiu-Ichim, *Creativitate lexicală în româna actuală*, București, Editura Universității din București, 2006.

## RECENT ROMANIAN TERMINOLOGY BETWEEN MEDICALIZATION, TECHNICIZATION, AND GLOBALIZATION (Abstract)

Our analysis aims to capture the mechanisms through which certain subject fields become privileged in public discourse and, implicitly, in the vocabulary of the language. The selected terms are not chosen solely for their formal novelty, but also for their capacity to function as indicators of broader social transformations: the intensification of medical discourse, the acceleration of digitalization, the globalization of consumption practices, and the institutionalization of environmental concerns.

**Cuvinte-cheie:** domenii terminologice, indicatori, discurs medical, digitalizare, globalizare.

**Keywords:** subject fields, indicators, medical discourse, digitalization, globalization.

Universitatea din București  
Str. Edgar Quinet, 5–7  
București  
coman.lupu@lils.unibuc.ro